

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 19. marts 2026 i ankesag

Sagl.nr. K 132/25

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte A/S

CVR nr.

Retten i Grønland har afsagt dom i 1. instans (Retten i Grønlands sagl.nr. KS-RIG-1119-2024).

Ved sagens optagelse til dom oplyste Retten i Grønland ifølge retsbog af 28. januar 2025, at dommen ville blive afsagt den 4. februar 2025, men uden afholdelse af retsmøde. Retten i Grønland har oplyst, at der den 4. februar 2025 blev sendt en meddelelse til parterne om, at domsafsigelsen var udsat til den 6. februar 2025. Det tiltalte selskab har oplyst, at denne mail ikke er modtaget. Endvidere har Retten i Grønland oplyst, at dommen, der er dateret den 4. februar 2025, er sendt til parterne den 7. februar 2025.

Påstande

Tiltalte A/S, har anket dommen med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har nedlagt principal påstand om afvisning af tiltaltes anke, subsidiært domfældelse i overensstemmelse med den for Retten i Grønland rejste tiltale og skærpeelse.

Landsretten har anset dommen for afsagt den 7. februar 2025. Det tiltalte selskabs anke, der er indgivet den 21. februar 2025, er derfor anset for rettidig, og landsretten har ikke taget anklagemyndighedens principale påstand om afvisning af tiltaltes anke til følge.

Doms mænd

Sagen har været behandlet uden domsmænd.

Forklaringer

Der er afgivet supplerende forklaring af Vidne 1, Vidne 2 og Vidne 3. Der er endvidere afgivet forklaring af Vidne 4, tidligere Person 10, Vidne 5, tidligere Person 4, Vidne 6, tidligere Person 3, Vidne 7 og Vidne 8, tidligere Person 11.

Vidne 1 har forklaret bl.a., at grunden til, at der ikke vedrørende den første tur i forhold 3 og den anden tur i forhold 3a (turen fra den 9. maj til den 29. maj 2022) er sendt en bemandingsliste eller en aktivmelding med indstillingen om retslig tiltale, nok er, at GFJK omkring det tidspunkt gik over til elektronisk logbog. Fartøjet har nok været af den opfattelse, at det ikke længere var omfattet af kravet om papirlogbog. GFJK var ikke da opmærksom på, at fartøjet var sejlet afsted på elektronisk logbog. Det blev man først opmærksom på efter et par ture. De oplysninger, der fremgår af indstillingen om retslig tiltale, er hentet fra den elektroniske logbog, som GFJK har adgang til.

For så vidt angår den anden tur i forhold 6 (turen fra den 17. maj til den 9. juni 2022) er der heller ikke sendt en bemandingsliste eller en aktivmelding sammen med indstillingen om retslig tiltale. Det skyldes enten det samme som, han netop har forklaret om i relation til forhold 3 og 3a, eller også skyldes det en forglemmelse. I førstnævnte tilfælde har GFJK oplysningerne fra den elektroniske logbog. Hvis der er tale om en forglemmelse, kan oplysningerne indhentes hos GFJK.

Aktivmeldingen af 10. januar 2023 til den første tur omfattet af forhold 1a indeholder i punkt 13 en bemandingsliste. Afsenderen fra fartøjet må have anset det for nemmest at indsætte alle oplysninger i en mail. Punkt 13 i aktivmeldingen indeholder alle de oplysninger, som er påkrævet i bemandingslisten. Det er normalt, at det er skipperen eller en styrmand, der sender oplysningerne. I de fleste tilfælde kom bemandingslisten sammen med aktivlisten. Han vil tro, at oplysningerne i 75 % af tilfældene blev sendt i en mail med bemandingslisten som vedhæftet fil, mens oplysningerne i 25 % af tilfældene blev indsat i en mail.

Foreholdt den retslige indstilling vedrørende forhold 3 vedrørende Fiskefartøj 1 og funktionsbetegnelsen trawlbas har han forklaret, at det ikke er en del af bemandingskontrollen at vide, hvilken type skib Fiskefartøj 1 er. Foreholdt at Fiskefartøj 1 er et langlineskib og derfor ikke har noget trawl, har han forklaret, at informationen om funktionsbetegnelsen er taget fra fartøjets elektroniske logbog. Fartøjet kan vælge mellem en række betegnelser, der er angivet i bekendtgørelsen. Man kan sammenligne trawlbas med en linemester, hvilket imidlertid ikke er en funktion, man kan vælge. Fartøjet kunne have angivet den pågældende som en ikke-officer, men så ville der stadig være en overtrædelse. Hvis der var tale om en fejl, kunne det tiltalte selskab have forholdt sig hertil.

Attestationsskemaet, der er bilag 1 til den omhandlede bekendtgørelse nr. 13 af 17. november 2011, indgik ikke som en del af deres kontrol. I 2011, hvor bekendtgørelsen er udstedt, havde GFJK færre adgange til at udføre kontrol. På det tidspunkt, hvor han blev ansat, var der adgang til CPR-registeret, og derfor var det ikke længere nødvendigt at få oplysningerne i et attestationsskema.

Muligheden for at afgive en tro- og loveerklæring blev indført, da de blev klar over, at nogle registreringer i CPR-registeret kunne være tvetydige. F.eks. kunne der være tvivl, om en person var hjemløs i Grønland eller var fraflyttet Grønland. Tro- og loveerklæringen var gældende i to år. En person bosiddende i Grønland, men uden adresse havde på den måde mulighed for at opfylde kravene i bekendtgørelsen. Muligheden for at afgive en sådan erklæring var en håndsrekning til rederierne, således at tvivlen kom rederierne til gode. Rederierne tog godt imod denne mulighed. Der kunne ikke afgives en tro- og loveerklæring, hvis den pågældende person var registreret med adresse i udlandet.

Foreholdt forskellen på ordlyden i bekendtgørelsens bilag 2, Bemandingslisten, hvor næstsidste kolonne bærer overskriften ”Bopælkommune” og sidste kolonne bærer overskriften ”Hjemme-hørende i Grønland” , mens de to sidste kolonner i skemaet i aktivmeldingen bærer overskriften ”Kommune” og ”Nationalitet” , har han forklaret, at han ikke er bekendt med årsagen til disse forskelle. Det er ikke information, der er indgået i bemandingskontrollen.

Kravet om større bøder var begrundet i, at der ikke efter den tidligere bødepraksis, hvor bøderne var mindre, var noget incitament til at overholde reglerne og få bragt orden i registreringsforholdene. Foreholdt sin forklaring, gengivet i dommen s. 10, sidste afsnit, har han forklaret, at det højere bødeniveau kom i stand på den måde, som han er citeret for her.

Vidne 2 har forklaret bl.a., at Sullissivik er en selvbetjeningsportal svarende til borger.dk.

Efter § 6, stk. 4, i loven om CPR kan en borger fra en anden kommune ikke registreres som hjemløs i en ny kommune. En person, der ønsker en sådan registrering, får besked om at henvende sig til sin hjemkommune. Der har været diskussion om forståelsen af bestemmelsen i § 6, stk. 4. På et tidspunkt havde Kommuneqarfik Sermersooq en højere sats for socialhjælp, og det førte til, at flere gerne ville registreres her. Der er ca. 400 personer, der er registreret med ukendt adresse i Kommuneqarfik Sermersooq. Af ressourcemæssige grunde bliver det ikke tjekket jævnligt, om de pågældende er udrejst, eller om de pågældende har fået en bopæl eller et fast opholdssted.

Tro- og loveerklæringer bruges i forskellige sammenhænge, men ikke hos borgerservice. Hun har ikke set en tro- og loveerklæring fra et rederi om, at en person opholder sig i Grønland.

Det, hun har forklaret om registrering af filippinere som udrejst, har ikke haft relation til fiskeskibe.

Vidne 3 har forklaret bl.a., at han ikke længere er ansat i departementet. Han er nu selvstændig konsulent og arbejder med de samme opgaver som tidligere for afdelingen for juridisk og økonomisk planlægning.

Hjemlen til den omhandlede bekendtgørelse nr. 13 af 17. november 2011 findes i den dagældende lovs § 22, stk. 2 (lov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri og lovebekendtgørelse nr. 77 af 8. december 2023 af lagtingslov om fiskeri). Henvielsen i bekendtgørelsen til udstedelseshjemmelen er noget vrøvl. Den nugældende udstedelseshjemmel findes i § 42 i Inatsisartutlov nr. 29 af 23. maj 2024 om fiskeri. Han mener, at det er fakultativt at henvise til udstedelseshjemlen i en bekendtgørelse.

Muligheden for at afgive en tro- og loveerklæring blev givet, idet man, hvis man ikke længere accepterede ukendt adresse, risikerede at ramme de hjemløse i Grønland. Alle var enige om, at de også skulle have mulighed for at være besætningsmedlemmer. Registreringen af hjemløse i CPR-registreret er ikke tilstrækkeligt til at afklare, om en person bor i Grønland. Det var tanken, at det var rederierne, der skulle kunne afgive en tro- og loveerklæring til den relevante kommune. Imidlertid viste det sig, at det ikke kunne lade sig gøre, og at det i stedet skulle være besætningsmedlemmet, der skulle afgive erklæringen.

Han kan ikke udtale sig, om eller i hvilket omfang besætningsmedlemmer på grønlandske fiskefartøjer er skattepligtige til Grønland.

Vidne 4, tidligere Person 10 har om forhold 9 forklaret bl.a., at han har sejlet med Fiskefartøj 2. Det er ca. 6 år siden. På Fiskefartøj 2 var han fabrikschef 2. Omkring 2020 – og mens han sejlede med Fiskefartøj 2 – havde han en lejlighed i By 2, hvor han også var registreret. Han fik en lejlighed på Vej 1 i 2015, men han mistede den i 2021. Derefter havde han ikke nogen adresse i et halvt år. Efter aftale med bemandingsafdelingen i Tiltalte A/S fik han derefter adresse på hovedkontoret Adresse 1. Det blev aftalt, at han kunne have den adresse, indtil han fik en lejlighed igen. I sine friperioder plejede han at tage til Danmark – mest til København – hvor han har boet på hotel eller i Airbnb. Han har også rejst en del; bl.a. til Spanien. Han har bl.a. også boet hos sin mor i By 2. De sidste to år har han været i Nuuk, hvor han har haft en dame.

Vidne 5, tidligere Person 4 har om forhold 11 forklaret, at han har sejlet med Fiskefartøj 2 tre gange fra _____

2023 til omkring juletid i 2024. Han blev bedt om at holde fri i 2025 og er ikke siden kommet tilbage. Det er rigtigt, at han var med på turen med Fiskefartøj 2 fra den 12. oktober til den 30. oktober 2023 som almindelig fisker. Han bor i Nuuk, og det har han gjort i 4-5 år. Før det boede han i By 2. Han har haft adresse på Vej 2 i Nuuk. Han har også stået som hjemløs og boligsøgende; det var for at han kunne få en bolig hurtigere. Forud for Vej 2 boede han i Blok 1 og havde gjort det i et stykke tid. Han sejlede med trawlere og boede der, når han var hjemme. Adresse 6 kender han ikke. Bygd 1 er en bygd ved By 2. Han har aldrig boet uden for Grønland.

Foreholdt at han i folkeregisteret fra den 6. april 2020 til den 1. november 2021 står registreret med "Ukendt Nuuk" og "c/o Postboks 1005" har han forklaret, at det nok var i den periode, hvor han og hans samlever flyttede fra Bygd 2 til Nuuk. Han boede først i Blok 2 på Boligkvarter 1 og efterfølgende i Boligkvarter 2. Han mener ikke, at han har brugt den nævnte postboks. Han boede i et privat lejemål, hvor indehaveren af lejemålet ikke ville have, at han havde adresse. På det tidspunkt var han og hans samlever i tvivl om, hvor de skulle bo. Da han flyttede fra Bygd 2, prøvede han at ordne registreringen, men han rejste meget, og derfor var de i tvivl om, hvor de skulle være. Han har ikke modtaget nogen henvendelser fra det offentlige.

Vidne 6, tidligere Person 3 har om forhold 11 forklaret, at han for ca. to år siden sejlede med Fiskefartøj 2. Han var med i to måneder, holdt ferie i to måneder og derefter var han med på en yderligere tur. Det er rigtigt, at han var med på turen fra den 12. til den 30. oktober 2023 som almindelig fisker. Lige før hans mor døde, boede han sammen med en ven, der var pensionist. Fra den 14. juli 2023 havde han adresse i Adresse 7 i By 2. For nylig har han flyttet adresse. I mange år og indtil til 2023 boede han hos sin mor i By 2. Adresse 8 var et hus, han havde lejet sammen med sin storebror. Han boede der, indtil han flyttede til sin mor. Han meldte ikke flytning til sin mors adresse, da han mest var ude at sejle. Han har overnattet hos hende, men det var ikke et fast sted. Han fik post på posthuset. Han har boet uden for Grønland, men det var, da han var 10 år.

Vidne 7 har forklaret, at hun er Stilling 7 ved GFJK. Hun blev ansat den 1.

maj 2025 og har således været ansat der i 10 måneder. Hun er Vidne 1's afløser. Hun beskæftiger sig med bemanning af fiskefartøjer. I den forbindelse tjekker hun bemandingslister og kontrollerer i CPR-registeret, hvor mange af besætningsmedlemmerne der har haft folkeregisteradresse i Grønland i de sidste to år. Hun noterer uoverensstemmelser og foretager derefter en høring af skibet/rederiet om mulig overtrædelse af reglerne. Hvis oplysningerne i bemandingslisten ikke bliver korrigeret, sender hun efter høringsfristens udløb sagen til anklagemyndigheden. Hun kan ikke sige, hvor mange gange der bliver sendt sager til anklagemyndigheden. Adresse 1 bliver stadig brugt som adresse. Mens hun har været i GFJK, er der ikke videresendt sager til anklagemyndigheden angående den adresse. Hun har fået at vide, at det behøvede man ikke. Hun kender ikke til, om det kan skyldes, at man afventer udfaldet af denne sag. De fleste af de sager, hun har behandlet, har angået Tiltalte A/S, men de fleste af disse sager er ikke blevet sendt til anklagemyndigheden, fordi der er kommet rettelser til bemandingslisterne. Hun har haft i alt 17 sager, hvoraf hun måske har sendt fem sager til anklagemyndigheden, og et par stykker af dem har angået Tiltalte A/S. Hun er blevet lært op af Vidne 1. Hvis nogen er registreret med ukendt adresse, plejer hun at spørge skibet, før hun laver høring, om vedkommende har en adresse. Der kan komme forklaringer, som f.eks. at pågældende er blevet sat af skibet, eller at stillingsbetegnelsen er ændret. De sender ikke sager videre, hvis der f.eks. er givet dispensation, eller der er afgivet tro- og loveerklæring. Sagerne bliver sendt videre, hvis et besætningsmedlem er registreret med ukendt adresse, og der ikke kommer en forklaring. Hun ved, at hendes tidligere chef mente, at Adresse 1 ikke kunne bruges som adresse, fordi det er en selskabsadresse. Hun ser ikke denne adresse brugt ret tit.

Vidne 8, tidligere Person 11 har om forhold 9 forklaret, at han har sejlet med Fiskefartøj 2 siden 2018. Der var en tur, hvor han ikke var med, fordi han ikke mødte op, og han kan se i sin kalender, at han har været på langlinefiskeri i Ilulissat i august 2023. Han mener, at han var med Fiskefartøj 2 på turen fra den 18. august til den 7. september 2023, og det kan passe, at han havde hyre som produktionsformand. Mens han har sejlet med Fiskefartøj 2, har han i sine friperioder boet i By 2. Det er rigtigt, at han har haft adresse i Bygd 1, der ligger i nærheden af By 2. Forud herfor boede han i By 2. Han havde ikke egen bolig, men boede hos nogle bekendte. Han har aldrig boet uden for Grønland.

Landsrettens begrundelse og resultat

Skyldspørgsmålet

Landsretten tiltræder indledningsvist, at hverken det forhold, at bemandingslisterne ikke i alle tilfælde har været sendt på den blanket, der er bilag til bekendtgørelsen, eller at indsendelsen af bemandingsoplysningerne ikke har været underskrevet, kan føre til, at de afgivne bemandingsoplysninger ikke kan lægges til grund ved bevisbedømmelsen.

Det følger af bekendtgørelse nr. 13 af 17. november 2011 § 2, stk. 1, og § 3, stk. 1, at bemandingen på fiskefartøjerne skal have opfyldt kravet om skattepligt og folkeregistreret adresse i Grønland "i hele de forudgående to kalenderår". Der kan ikke lægges vægt på, at attestationsskemaet, som er et bilag til bekendtgørelsen, muligvis kan forstås anderledes.

Forhold 1- 6

Af de grunde, der er anført af Retten i Grønland, tiltræder landsretten, at Tiltalte A/S er skyldig i forhold 1-6 i samme omfang som fastslået i den indankede dom.

Indledende om forhold 7-12

Det må lægges til grund, at Adresse 1, hvor Tiltalte A/S har hovedkontor i Nuuk, i en række tilfælde er registreret som folkeregisteradresse for besætningsmedlemmer, og at dette har været accepteret af såvel folkeregisteret i Sermersooq Kommune som af GFJK. I øvrigt må det efter Vidne 7's forklaring lægges til grund, at en sådan adresseregistrering fortsat accepteres af GFJK som folkeregisteradresse. Efter de foreliggende oplysninger må kravet om folkeregistreret adresse i Grønland, jf. bekendtgørelsens §§ 2 og 3, derfor anses for opfyldt for denne adresse.

Registreringerne med "Ukendt adresse 2, Administrativ c/o Postboks 1005", "Folkeregister 3", "Folkeregister 3, By 2", "Retur til afsender", "Ukendt Nuuk, c/o Postboks 1005" og lignende i folkeregisteret angår ikke en specifik adresse og kan ikke således ikke udgøre en bopæl eller et fast opholdssted efter reglerne om CPR. Sådanne registreringer kan derfor ikke anses for gyldige folkeregisteradresser i relation til bemandingsbekendtgørelsen. Efter de forklaringer, der er afgivet af Vidne 4, tidligere Person 10, Vidne 5, tidligere Person 4, Vidne 6, tidligere Person 3 og Vidne 8, tidligere Person 11

– der har været registreret på en sådan måde – om deres bopæl/opholdssteder, lægges det til grund, at de har haft bopæl eller ophold i Grønland i den krævede periode op til forhyringen. Dette kan imidlertid ikke føre til et andet resultat i forhold til opfyldelse af registreringskravet i bemandingsbekendtgørelsen.

Forhold 7

Under denne tur deltog ni officerer.

Tre af officererne på turen – Person 12, Person 13 og Person 6 – havde adresse på Færøerne.

Person 5, der også var med på turen som officer, var som anført i den indankede dom registreret på fartøjet ”Fiskefartøj 6” fra den 7. august 2016 til den 16. april 2023 og derefter på Adresse 1.

Landsretten tiltræder, at det ikke kan tillægges betydning i relation til bemandingsbekendtgørelsens regler, at adressen Fiskefartøj 6 ikke kan anses for en gyldig folkeregisteradresse, da denne registrering var foretaget og dermed accepteret af den pågældende kommune. Herefter og henset til det, der er anført ovenfor om Adresse 1, må Person 5 anses som folkeregistreret i Grønland.

De øvrige fem officerer var efter det oplyste folkeregistrerede i Grønland. Da således seks af i alt ni officerer, svarende til 66 %, var folkeregistrerede i Grønland, er reglen i bekendtgørelsens § 2 overholdt. Det tiltalte selskab frifindes derfor i forhold 7.

Forhold 8 og 10

Af de grunde, der er anført af Retten i Grønland tiltræder landsretten, at det tiltalte selskab er skyldig i disse forhold.

Forhold 9

Under denne tur deltog ti officerer.

Som anført af Retten i Grønland, var tre af disse – Person 17, Person 19 og Person 20 – registreret med adresse uden for Grønland i hele den relevante periode, og Person 31 var registreret uden for Grønland indtil den 10. maj 2023.

Vidne 4, tidligere Person 10 var registreret med adressen ”Folkeregister 3” fra den 7. januar 2021 til den 12. april 2022 og derefter på Adresse 1. Adressen ”Folkeregister 3” kan som nævnt ovenfor ikke anses for at opfylde kravet om en folkeregisteradresse. Betingelsen i bekendtgørelsens § 2 om folkeregistreret adresse i Grønland i hele de to forudgående kalenderår er derfor ikke opfyldt for hans vedkommende. Forklaringen afgivet af Vidne 4, tidligere Person 10 om, hvor han boede og opholdt sig i den relevante periode, kan ikke føre til et andet resultat.

Vidne 8, tidligere Person 11 var fra den 26. februar 2019 til den 4. oktober 2022 registreret med adressen ”Folkeregister 3, By 2”, hvilket som anført ovenfor ikke kan anses for at opfylde kravet om en folkeregisteradresse. Det forhold, at adressen har været accepteret af den pågældende kommune og af GFJK kan ikke føre til et andet resultat. Det samme gælder forklaringen afgivet af Vidne 8, tidligere Person 11 om, hvor han boede og opholdt sig i den relevante periode.

De resterende fire officerer svarende til 40 % af besætningen var efter det oplyste folkeregistrerede i Grønland i den relevante periode. Det tiltalte selskab er derfor skyldig i den rejste tiltale.

Forhold 11

Vidne 6, tidligere Person 3 og Vidne 5, tidligere Person 4 var i den relevante periode registreret med henholdsvis ”retur til afsender” og ”Ukendt Nuuk”. Sådanne adresser kan som anført ovenfor ikke anses for at opfylde kravet om folkeregisteradresser. Det forhold, at disse registreringer har været accepteret af de pågældende kommuner og GFJK, kan ikke føre til et andet resultat. Det samme gælder forklaringerne afgivet af Vidne 6, tidligere Person 3 og Vidne 5, tidligere Person 4 om, hvor de boede og opholdt sig i den relevante periode.

Det tiltalte selskab er derfor skyldig i den rejste tiltale.

Forhold 12

Under denne tur deltog i alt ni officerer.

Af disse var tre – Person 12, Person 13 og Person 6 – alle registreret med adresse på Færøerne. Person 7 var registreret med adresse i Danmark indtil den 30. september 2021 og derefter i By 3.

Som anført under forhold 7 må Person 5 anses som folkeregistreret i Grønland.

Fire ud af ni officerer var således ikke folkeregistrerede i Grønland, mens de resterende fem efter det oplyste, svarende til 55,56 %, var folkeregistrerede i Grønland. Det tiltalte selskab er således i det anførte omfang skyldig i den rejste tiltale.

Sanktion

Landsretten tiltræder, at bødestraffen for overtrædelser begået før den 1. august 2023 udmåles til 5.000 kr. pr. tur.

For så vidt angår overtrædelser begået fra den 1. august 2023 finder landsretten, at straffen for overtrædelse af bekendtgørelsens § 3 som udgangspunkt skal fastsættes til en bøde på 5.000 kr. for hver person, der ikke opfyldte reglerne, og at straffen for overtrædelse af bekendtgørelsens § 2 skal fastsættes til 5.000 kr. for hver person, der skulle have været erstattet for at opfylde kravene.

Vidne 3 har forklaret, at det for at undgå utilsigtede virkninger af registrering med f.eks. ukendt adresse blev foreslået, at der kunne indføres en ordning med tro- og loveerklæringer, hvorefter bekendtgørelsens krav om folkeregistrering anses for opfyldt. Det må videre efter hans forklaring lægges til grund, at denne ordning ikke var implementeret før på et ikke nærmere angivet tidspunkt efter den 1. august 2023. Efter Vidne 7 forklaring lægges det til grund, at ordningen nu er gennemført, og det må således antages, at der i dag ikke ville blive anmodet om tiltalerejsning vedrørende de ansatte på fiskefartøjerne, som har afgivet forklaring for landsretten, hvis de havde afgivet en tro- og loveerklæring. Landsretten finder derfor, at bødestraffen for overtrædelserne i forhold 8-12 skal bortfalde.

Bødestrafen nedsættes således til 135.000 kr.

THI KENDES FOR RET:

Retten i Grønlands dom stadfæstes med den ændring, at bødestrafen nedsættes til 135.000 kr.

Statskassen betaler sagens omkostninger for Grønlands Landsret.

Lone Kern-Jespersen

Kirsten Thomassen Peter Buhl